

INFORMAČNÁ DATABÁZA OKRES BREZNO

INFORMAČNÁ DATABÁZA OKRESU BREZNO

Územie okresu Brezno tvorí Horehronské podolie ohraničené na severnej strane po celej dĺžke okresu južnými svahmi hrebeňa Nízkyh Tatier, na južnej strane masívom Poľany, Veporskými vrchmi a terénnym reliéfom okraja Národného parku Muránska Planina. Východným okrajom sa dotýka západných výbežkov Spišsko-gemerského krasu. Horehronské podolie je vnútrohorský krajinný celok v hornom povodí Hrona, vytvárajúci morfológickú zníženinu pretiahnutého tvaru v smere východ-západ pozdĺž toku Hrona od Lučatina po Telgárt. Rozčlenený pahorkatinný, až vrchovinový reliéf je výsledkom erózneho pôsobenia Hrona a jeho prítokov. Na tektonických zlomoch pri sídlach Jasenie, Horná Lehota, Beňuš, Bacúch, Mýto pod Ďumbierom a Telgárt sa vyskytujú minerálne pramene. Povrch okresu je členitý, väčšinou hornatý s vysokým podielom lesov. Mesto Brezno je administratívno-správnym centrom okresu. Leží na križovatke dopravných trás spájajúcich Pohronie s Liptovom cez sedlo Čertovica a cez Čierny Balog s južnými okresmi Banskobystrického kraja.

Údolie Hrona je urbanistickým ťažiskom okresu. Prevažná časť osídlenia sa vyvinula na jeho nive, alebo v ústiach jeho prítokov. Dopravnou osou tohto priestoru je cesta I/66, ktorá obsluhuje takmer celé územie okresu a spája jeho centrum Brezno s krajským mestom Banskou Bystricou a navrhovaným stredoslovenským regionálnym centrom v priestore Banská Bystrica - Zvolen.

Mesto Brezno je najväčším sídelným útvarom v priestore Horehronia. Jeho ďalší rozvoj je podmienený zvýšením hospodárskej prosperity okresu, ktorej dôsledkom môže byť dynamický rozvoj všetkých funkčných zón mesta, doplnenie nadregionálnej a regionálnej vybavenosti s prioritným zameraním na kvalitné služby obyvateľom okresu a pre rozvíjajúci sa cestovný ruch, pre ktorý má mesto, svojou polohou medzi veľkoplošnými chránenými územiami prírody a s väzbou na rekreačné priestory medzinárodného významu, mimoriadne vhodné podmienky. Rozvoj obytnej štruktúry mesta, vo vzťahu k predpokladanému vývoju štruktúry a počtu obyvateľov bude potrebné zamerať hlavne na rekonštrukciu a zvyšovanie štandardu bývania, prípadne jeho plošného rozvoja v južnej časti mesta.

V meste Brezno je rímskokatolícky kostol Panny Márie Nanebovzatej z roku [1786](#), kostol sv. Kríža z roku [1619](#) a kaplnka Panny Márie. Jedinou sakrálnou židovskou pamiatkou v Horehronskom regióne je breznianska synagóga. Postavili ju v roku 1902.

Piaristická rezidencia (dnes obvodný úrad) so zachovanou kláštornou kaplnkou – národná kultúrna pamiatka. Tzv. "kostolček" v historickom jadre mesta Brezno sprítomňuje misijnú, pastoračnú a pedagogickú pôsobnosť piaristického rádu v miestnom i európskom kontexte (1673 – 1856). Nachádzajú sa v ňom najstaršie umelecké doklady z torza neogotického oltára z prvého breznianskeho kostola – polychrómovaná plastika Panny Márie a tabuľové obrazy sv. Barbory a sv. Doroty. Spolu s historickou knižnicou vo farskom úrade, ako jednej z mála pôvodných a dodnes funkčných kláštorných knižníc na Slovensku, predstavuje najcennejšiu duchovnú kultúrno-historickú pamätihodnosť regiónu. Pri príležitosti jubilejného roka sv. Jozefa Kalazanského v roku 2007 (450. výročie narodenia zakladateľa rehole a prvej zbožnej školy v Európe) bola na historickej budove odhalená pamätná tabuľa (Marek Locek).

Rozloha okresu je 1 265 km². Osídlenie vytvára pásovú štruktúru pozdĺž urbanistickej osi, ktorou je tok rieky Hron a cesta, ktorá prechádza pozdĺž celej severnej východo-západne orientovanej časti okresu. Ťažiskom osídlenia okresu je mesto Brezno a jeho pridružené centrá Podbrezová a Valaská.

Najstaršia doposiaľ známa písomná zmienka o Brezne je v listine panovníka Bela IV. z roku 1265. V roku 1380 uhorský kráľ Ľudovít I. (Veľký) Anjou udelil mestu Brezno mestské privilégia. Názov mesta

Brezno prvýkrát použil Ľudovít I. v listine z r.1560, ktorou sa riešil spor mesta s okolitými hradnými panstvami.

Archeologické nálezy z doby bronzovej (1900 pr. Kr.-700 pr. Kr.) potvrdzujú existenciu ľudských sídel na tomto území už v praveku. Najstaršia doposiaľ známa písomná zmienka o Brezne je v listine panovníka Bela IV. z roku 1265. Keďže sa dobre rozvíjalo, kráľ Ľudovít I. mu udelil mestské privilégia. Mesto sa začalo formovať na základe baníctva - ťažby drahých kovov, neskôr železnej rudy. V 16.-19.storočí sa v Brezne rozvinula remeselnícka činnosť organizovaná v cechoch a spolu s vyspelým poľnohospodárstvom bola v tomto období hlavným zdrojom obživy miestnych obyvateľov. V roku 1650, za panovania Ferdinanda III. Habsburského, vstúpilo Brezno do spoločnosti slobodných kráľovských miest. Po 1. svetovej vojne sa stalo sídlom okresu. Mestské privilégia udelil Breznu v roku 1380 Ľudovít I. (Veľký) Anjou, ktorý bol v tom období uhorským kráľom. Erb mesta Brezna obsahuje preto podobné symboly ako erb panovníckeho rodu Anjouovcov. Nad štítom s ľaliami a pruhmi je postavený obrnený a mečom ozbrojený rytier s nápadnými čiernymi fúzami a bradou, prilbu má zdobenú pštrosími perami. V miestnej mytológii sa s ním spája legenda o záchrane Brezna pred Turkami.

- 10. - 9. stor. pr. Kr. najstarší hmotný doklad o prítomnosti ľudí v blízkosti budúceho Brezna - bronzový poklad (nájdený v r.1882 počas stavebných prác pri Banisku)
- 1265 prvá písomná zmienka o území na ktorom mesto neskôr vzniklo
- 1380 udelenie mestských privilégií Ľudovítom Veľkým (I.) v deň Nanebovzatia Panny Márie (15.8)
- 1488 udelenie jarmočného práva Matejom Korvínom na 15. augusta (deň Nanebovzatia Panny Márie)
- 1491 - 1522 mesto stráca svoju samostatnosť a stáva sa súčasťou hradného panstva
- 1494 najstarší dodnes zachovaný prepis mestských privilégií
- 1517 vypálenie mesta Dóciovcami
- 1560 v rokovaní o chotárnych sporoch s hradnými panstvami sa poprvýkrát sa objavuje pomenovanie mesta „ Brezno“
- 1565 vydaný Súpis lesov a banských podnikov na Horehroní Maximiliánom II.
- 1569 najstarší súpis obyvateľov mesta (odhad 1000 obyvateľov)
- 1570 vydaný Maximiliánov banský poriadok
- 1650 Brezno získava štatút slobodného kráľovského mesta
- 1670 mesto sa zúčastňuje sprisahania Františka Vešeléniho voči panovníkovi
- 1694 príchod piaristov do mesta, evanjelici musia odovzdať faru a kostol
- 1708 - 1716 morové epidémie
- 1779 zničujúci požiar mesta - Tolerančný patent Jozefa II. deklaroval náboženskú slobodu evanjelikom
- 1848 reforma mestskej správy - richtára nahrádza mešťanosta a mestskú radu (senátorov) mestskí úradníci - mestský magistrát. Občanov zastupovalo 24 členné mestské zastupiteľstvo (polovicu tvorili najbohatší Brezňania)
- 1861 mesto schvaľuje prijatie sídla matice Slovenskej
- 1870 - 1876 mesto sa zaraďuje administratívne do Zvolenskej župy a jeho právomoci z roku 1380 postupne prechádzajú na špecializované inštitúcie. Zriaďuje sa ako jeden z jej štyroch okresov (obnovený po 1. sv. vojne v roku 1923, trval do roku 1960 , obnovený až v roku 1996) a stratilo zároveň právo súdenia
- 1896 výstavba železničnej trate do Brezna
- 1903 výstavba železničnej trate Brezno - Červená Skala
- 1910 posledné sčítanie obyvateľstva (4179 obyvateľov) za Rakúsko - uhorskej monarchie
- 1938 príchod vojenskej posádky do mesta (zrušená po roku 2000, dnes len vojenské sklady)
- 31.1. 1945 oslobodenie mesta sovietskymi a rumunskými vojskami.
- Najstarším hmotným dokladom nájdeným v Brezne a doteraz najväčším tunajším archeologickým nálezom je 14 bronzových náramníč a dve bronzové šálky, časovo zaradené

do obdobia 1250 - 700 pr. Kr. Možno ich považovať za jeden z najväčších bronzových nálezov Horehronia; boli náhodne nájdené r. 1882 pri výkopových prácach v lokalite Banisko pri Brezne.

- Ďalšie bronzové nálezy v Brezne a okolí; sekerka nájdená na námestí v Brezne, listový oštep z Podbrezovej, sekerka z Krámu, bronzové nálezy z hradiska v Nemeckej svedčia o vysokej úlohe bronziarstva neskorej doby bronzovej na strednom Slovensku.
- Najstarším písomným prameňom o území, na ktorom mesto neskôr vzniklo, je listina z roku 1265 určená liptovským osadníkom, ktorou panovník Belo IV. vymedzoval priestor ich poľovačky
- V roku 1517 bolo mesto vyrabované a vypálené; ľahlo popolom a s ním aj prvá sakrálna pamiatka – drevený kostol na námestí
- Názov mesta Brezno sa po prvýkrát použil v listine z r. 1560, ktorou sa riešil spor mesta s okolitými hradnými panstvami.
- Najznámejšou postavou breznianskej histórie je Bombura, ozbrojený rytier v mestskom znaku, ktorému legendy pripisujú zásluhu na záchrane mesta pred Turkami.
- Najčernejším dňom v histórii mesta je 9. 4. 1779, kedy pri požiari zhorelo 113 domov, kostol na Dúbravke, fara, radnica, hostinec, pivovar a tri zo štyroch brán mestského opevnenia.
- Najstarším zachovaným mestským symbolom je pečatidlo zo 17. storočia a mestská zástava z roku 1896, súčasná podoba erbu je známa z roku 1627, kedy boli heraldické symboly popísané v súpise privilégií mesta.
- V januári 2005 počas výstavby Tesca v Brezne bol odkrytý črepový materiál z väčšieho sídliskového celku datovaného do mladšej doby bronzovej a priradený k lužickej kultúre.

Obec/mesto	Kultúrna pamiatka	Dátum vyhlásenia KP	Využitie KP
Bacúch	Kostol - kostol sv.Jozefa	26.06.1963	Zar. cirkvi a nábož.spolkov
	DOM LUDOVÝ S HOSP.CAST.	-	-
	BUDOVA PREVÁDZKOVÁ priehrada	20.02.1976	Pamiatky bez využitia
	PRIEHRADA hrádza	20.02.1976	Drobná architektúra
Beňuš	Dom ľudový	-	-
	Dom ľudový	-	-
	Studňa rumpálová	-	-
	Kostol r.k.Narodenia P.M.	26.06.1963	Zar. cirkvi a nábož.spolkov
	Dom ľudový	-	-
Brezno	MÚR HRADBOVÝ I.	26.06.1963	Drobná architektúra
	MÚR HRADBOVÝ II.	26.06.1963	Drobná architektúra
	pomník padlým v SNP	26.06.1963	Pomníky
	Pomník	26.06.1963	Pomníky
	Pamätník	09.02.1979	Pamätník
	Hrob s náhrobníkom	30.01.1981	Hrob s náhrobníkom
	Hrob s náhrobníkom	30.01.1981	Hrob s náhrobníkom
	Hrobka	24.02.1990	Drobná architektúra
	Kaplnka pohrebná	26.06.1963	Zar. cirkvi a nábož.spolkov
	Kostol	26.06.1963	Zar. cirkvi a

		nábož.spolkov
Meštiansky dom	26.06.1963	Bytové hospodárstvo
Meštiansky dom	26.06.1963	Polygrafia
Dom remeselnícky	24.04.1990	Pamiatky bez využitia
Manglovna	-	-
Socha Panna Mária	26.06.1963	Drobná architektúra
Pomník padlí v SNP	26.06.1963	Pomníky
Pomník	26.06.1963	Pomníky
Pomník padlým v II.sv.v.	26.01.1973	Pomníky
BUDOVA ADMINISTRATÍVNA	26.06.1963	Zariadenia orgánov samosprávy
Dom meštiansky pamätný	26.06.1963	Kultúrne a spoločn. strediska
Tabula pamätná	-	-
DOM MEŠTIANSKY	26.06.1963	súkromný bytový fond
DOM MEŠTIANSKY	26.06.1963	súkromný bytový fond
DOM MEŠTIANSKY	26.06.1963	Múzeá
DOM MEŠTIANSKY	26.06.1963	Maloobchod
DOM MEŠTIANSKY	26.06.1963	Maloobchod
DOM MEŠTIANSKY	26.06.1963	Reštaurácia, kaviarne
DOM MEŠTIANSKY	26.06.1963	Skladovanie
DOM MEŠTIANSKY	26.06.1963	Reštaurácia, kaviarne
DOM MEŠTIANSKY	26.06.1963	Reštaurácia, kaviarne
Fara pamätná	26.06.1963	Zar. cirkvi a nábož.spolkov
Tabuľa pamätná	-	-
Evanjelická fara	26.06.1963	Maloobchod
Dom meštiansky	26.06.1963	Maloobchod
Dom meštiansky	26.06.1963	Maloobchod
Dom meštiansky	26.06.1963	Reštaurácie, kaviarne
Katolícka fara	26.06.1963	Zar. cirkvi a nábož.spolkov
Tabuľa pamätná	-	-
piaristický kláštor	26.06.1963	Zariadenia orgánov štát.spravy
Kaplnka	26.06.1963	Zariadenia orgánov štát.spravy
meštiansky dom	26.06.1963	Banky, sporiteľne
meštiansky dom	26.06.1963	Súkromný bytový fond
meštiansky dom	11.02.1983	Zariadenia spoloč. organizácií
kostol Nanebovzat.Panny Márie	26.06.1963	Zar. cirkvi a nábož.spolkov
Radnica	26.06.1963	Zariadenia orgánov samosprávy
Mestská veža	26.06.1963	Ostatné služby
Synagóga	26.01.1973	Pamiatky bez využitia

	DOM MEŠTIANSKY	26.06.1963	Školstvo
Čierny Balog	Cintorín pamätný s pomníkom	26.06.1963	Hroby
	Cintorín pamätný s pomníkom	26.06.1963	Hroby
	Pomník	26.06.1963	Pomníky
	Pomník	26.06.1963	Pomníky
	Bunker partizánsky	26.06.1963	Pamiatky bez využitia
	Budova výpravná I.	26.03.1982	Skladovanie
	Koľaj	26.03.1982	železničná doprava
	Cestný most	26.03.1982	Cestná doprava
	Most železničný I.	26.03.1982	Železničná doprava
	Most železničný II.	26.03.1982	železničná doprava
	Dom strážny	26.03.1982	Pamiatka v obnove
	Stavba hospodárska	26.03.1982	Pamiatky bez využitia
	Pivnica	26.03.1982	Pamiatky bez využitia
	BUDOVA VÝPRAVNÁ II.	26.03.1982	Ostatné nevýrob. činnosť
	Výhrevňa I.	26.03.1982	Železničná doprava
	Výhrevňa II.	26.03.1982	Železničná doprava
	kostol Nanebovzat.Panny Márie	26.06.1963	Zar. cirkvi a nábož.spolkov
	ľudový dom	26.06.1963	Zariadenia individualnej rek.
Dolná Lehota	Pamätník	08.02.1980	Pamätníky
Drábsko	ľudový dom	-	-
	Sýpka	24.06.1997	Pamiatky bez využitia
	DOM LUDOVÝ S HOSP.CAST.	-	-
	Kaplnka	24.06.1997	Zar. cirkvi a nábož.spolkov
	Dom ľudový s hosp.cast.	-	-
	Dom ľudový	-	-
	Dom ľudový	-	-
Heľpa	Dom ľudový	-	-
	Dom ľudový	-	-
	Dom ľudový	-	-
	Dom ľudový	-	-
	Dom ľudový	-	-
	Dom ľudový	-	-
	VALCHA	30.01.1981	Výroba
	DOM LUDOVÝ S HOSP.CAST.	-	-
Horná Lehota	Pomník	26.6.1963	Pomníky
	HROB S NÁHROBNÍKOM Samo Chalupka	26.6.1963	Hroby s nahrobníkmi
	Hrádok	11.01.1968	Arecheol.zar.

	Pomník	11.02.1983	Pomníky
	Fara pamätná	26.06.1963	Zar. cirkvi a nábož.spolkov
	Tabuľa pamätná	-	-
	Zvonica	26.06.1963	Drobná architektúra
	kostol sv.Michala	26.06.1963	Zar. cirkvi a nábož.spolkov
Hronec	Pomník	26.06.1963	Pomníky
	Most cestný	26.01.1973	Drobná architektúra
	Most železničný	-	-
	Budova výpravná	26.03.1982	Ostatné nevýrob. Činnosť
	Výhrevná	-	-
	Kostol	26.06.1963	Zar. cirkvi a nábož.spolkov
	DOM LUDOVÝ S HOSP.CAST.	-	-
	Dom ľudový	-	-
	Dom ľudový s hosp.cast.	-	-
	Dom ľudový s hosp.cast.	-	-
	Dom ľudový s hosp.cast.	-	-
	Dom ľudový s hosp.cast.	-	-
Jasenie	PRIESTOR PAMÄTNÝ	26.06.1963	Pamätné miesto
	bunker Jegorovovho štábu	26.06.1963	Pamätné miesto
	Pomník	26.06.1963	Pomníky
	Zvonica	26.06.1963	Drobná architektúra
	Dom ľudový	-	-
	Dom ľudový	-	-
	kostol sv.Kataríny	26.06.1963	Zar. cirkvi a nábož.spolkov
	VYHNA KOVÁČSKA	-	-
	Dom ľudový s hosp.cast.	-	-
Lom nad Rimavicou	Dom ľudový	-	-
	Maštaľ	-	-
	Stodola	26.06.1963	Poľnohospodárstvo
	VYHNA KOVÁČSKA	-	-
Mýto pod Ďumbierom	VYHNA KOVÁČSKA	-	-
	kostol sv.Matúša	26.6.1966	Zar. cirkvi a nábož.spolkov
Nemecká	Miesto pamätné	26.06.1963	Múzeá
	Pamätník	26.06.1963	Pamätníky
	Hradisko	11.01.1968	Archeol.lokalita (extravilan)

	Elektrárň vodná	-	-
	Kostol	26.06.1963	Zar. cirkvi a nábož.spolkov
Podbrezová	Pomník	-	-
	Hotel pamätný	26.06.1963	Pamätné budovy
	KOSTOL S OPEVNENÍM	26.06.1966	Zar. cirkvi a nábož.spolkov
	OPEVNENIE KOSTOLA	26.06.1966	Drobná architektúra
	Pomník padlým SNP	26.06.1963	Pomníky
Pohronská Polhora	Pomník padlým SNP	26.06.1963	Pomníky
	KOLAJ I.	-	-
	BUDOVA VÝPRAVNÁ I.	02.01.2008	Železničná doprava
	BUDOVA VÝPRAVNÁ II.	02.01.2008	Zariadenia individualnej rek.
	SKLAD ŽELEZNICNÝ I.	-	-
	VÁHA KOLAJOVÁ	-	-
	RAMPA NAKLADACIA	02.01.2008	Pamiatky bez využitia
	CINTORÍN	06.12.1999	Cintoríny a urnové háje
Polomka	Pomník	26.06.1963	Pomníky
	DOM LUDOVÝ	-	-
	BUDOVA ADMINISTRATÍVNA	02.10.2009	Podnikový bytový fond
	CHUDOBINEC PAMÄTNÝ	22.02.1978	Pamätné budovy
Predajná	TUNEL CESTNÝ	08.02.1974	Cestná doprava
	FARA	26.06.1966	Zar. cirkvi a nábož.spolkov
Šumiac	POMNÍK	26.06.1963	Pomníky
	DOM LUDOVÝ	-	-
	DOM LUDOVÝ	-	-
	STAVBA HOSPODÁRSKA	-	-
	DOM LUDOVÝ	-	-
	DOM LUDOVÝ I.	-	-
	DOM LUDOVÝ II.	-	-
	DOM LUDOVÝ S HOSP.CAST.	-	-
	STAVBA HOSPODÁRSKA	27.03.2002	Skladovanie
	DOM LUDOVÝ	-	-
	DOM LUDOVÝ	-	-
	DOM LUDOVÝ	-	-
	STAVBA HOSPODÁRSKA	-	-
	DOM LUDOVÝ	-	-
	DOM LUDOVÝ	-	-
	DREVÁREN	-	-
	STAVBA	-	-

	HOSPODÁRSKA		
Telgárt	CINTORÍN PAMÄTNÝ Pomník padlým	26.06.1963	Cintorín neaktívny Pomník
	Kostol	26.06.1963	Zar. cirkvi a nábož. spolkov
Valaská	MOST ŽELEZNICNÝ	-	-
	Kostol	26.06.1963	Zar. cirkvi a nábož.spolkov
Val'kovňa	ŽELEZIAREN	-	-
	Kostol	14.10.2004	Zar. cirkvi a nábož.spolkov
	ŽELEZIAREN	-	-
	ŽELEZIAREN	-	-
Závadka nad Hronom	DOM LUDOVÝ	-	-
	KOSTOL	26.06.1963	Zar. cirkvi a nábož.spolkov

MAPA ÚZEMIA:

ÚZEMIE:

HUSTOTA OBYVATEĽOV na km2	176,57/ km2
ROZLOHA v km2	121,96 km2

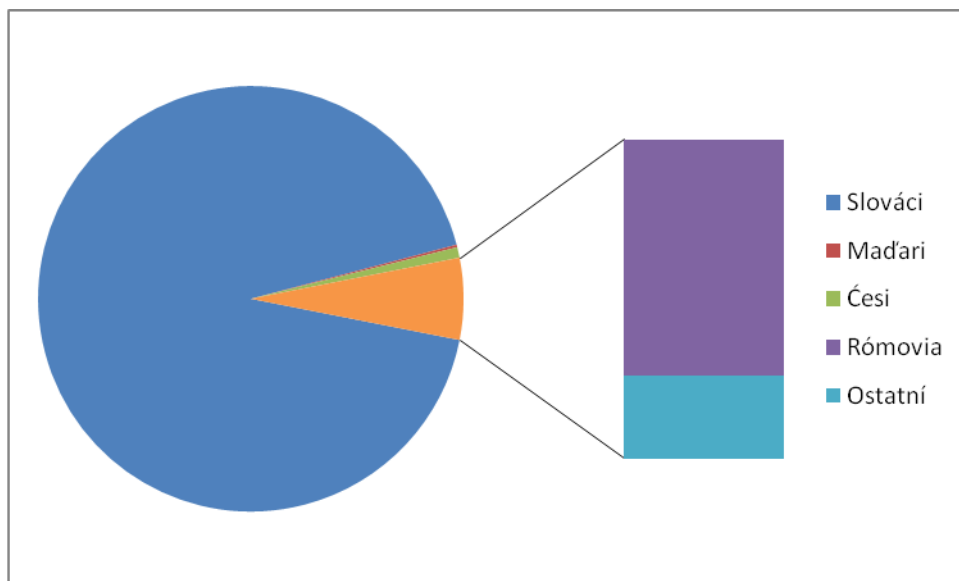
OBYVATEĽSTVO

Sídlná štruktúra okresu Brezno je výrazne ovplyvnená krajinným prostredím, ktoré limitovalo jej plošný rozvoj. Územím okresu prechádza pohronská sídelná rozvojová os, ktorú tvoria sídla ležiace v nive rieky Hron. Ťažiskom osídlenia regionálneho významu je zoskupenie sídiel okolo okresného mesta Brezno, ktoré je centrom regionálneho významu a jeho subregionálneho centra, ktoré tvoria obce Podbrezová a Valaská. V tomto ťažisku sa kumuluje sídelná a hospodárska funkcia okresu. V meste žije 34,7 % obyvateľov okresu. Sídla vyššej veľkostnej kategórie vytvárajú uzlovo-pásovú štruktúru s pomerne silnou hospodárskou základňou - Nemecká, Predajná, Podbrezová, Valaská, na západ od ťažiska osídlenia a obce Polomka, Závadka, Heľpa a Pohorelá v Heľpianskom podolí, ktoré tvoria samostatné sídelné jednotky s hospodárskou základňou a zodpovedajúcou občianskou vybavenosťou. Východný okraj osídlenia Pohronia so sídlami Šumiac a Telgárt, má okrem kompaktných sídiel aj charakteristické rozptýlené osídlenie medzi Šumiacom a Pohorelou. Lokálne sídelné osi sú orientované do údolí Čierneho Hrona a Rohoznej v smerovaní na Tisovec. Osídlenie týchto osí tvoria obce vyššej veľkostnej kategórie, ktoré tvoria so svojim zázemím samostatné sídelné jednotky: Michalová - Polhora, Hronec a Čierny Balog, so silnými väzbami na centrum osídlenia Brezno.

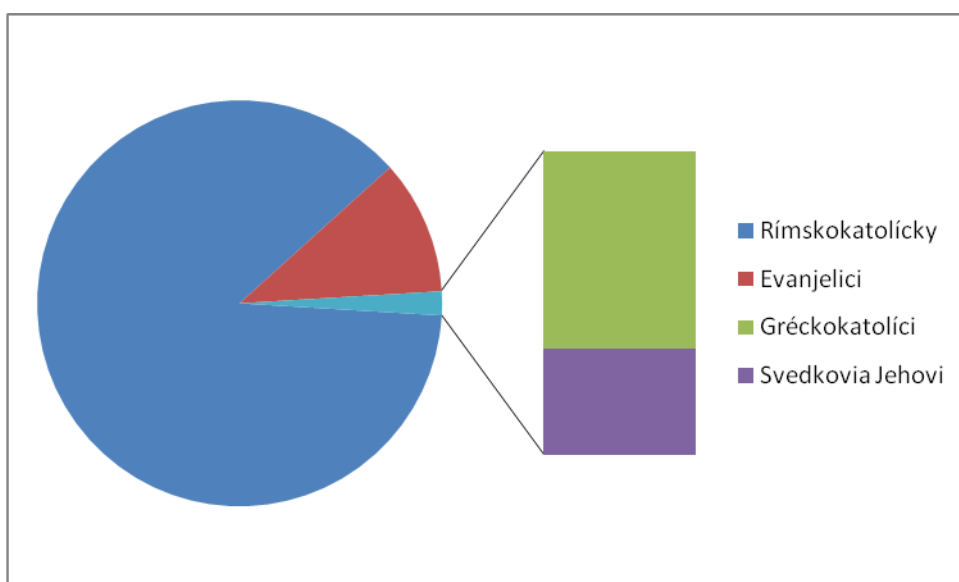
Špecifickú štruktúru osídlenia tvoria horské a podhorské obce mimo hlavných komunikačných trás, ktorých obsluhu zabezpečujú komunikačne najbližšie sídla v údoliach.

	Obec / Mesto	Počet obyvateľov
1.	Bacúch	986
2.	Beňuš	1 168
3.	Braväcovo	695
4.	Brezno	21 534
5.	Bystrá	193
6.	Čierny Balóg	5 206
7.	Dolná Lehota	769
8.	Drábsko	205
9.	Heľpa	2 729
10.	Horná Lehota	598
11.	Hronec	1 200
12.	Jarabá	45
13.	Jasenie	1 197
14.	Lom nad Rimavicou	277
15.	Michalová	1 378
16.	Mýto pod Ďumbierom	519
17.	Nemecká	1 810
18.	Osrblie	391
19.	Podbrezová	4 014
20.	Pohorelá	2 286
21.	Pohronská Polhora	1 771
22.	Polomka	3 027
23.	Predajná	1 341
24.	Ráztoka	279
25.	Sihla	201
26.	Šumiac	1 310
27.	Telgárt	1 534
28.	Valaská	3 828
29.	Val'kovňa	413
30.	Závadka nad Hronom	2 422

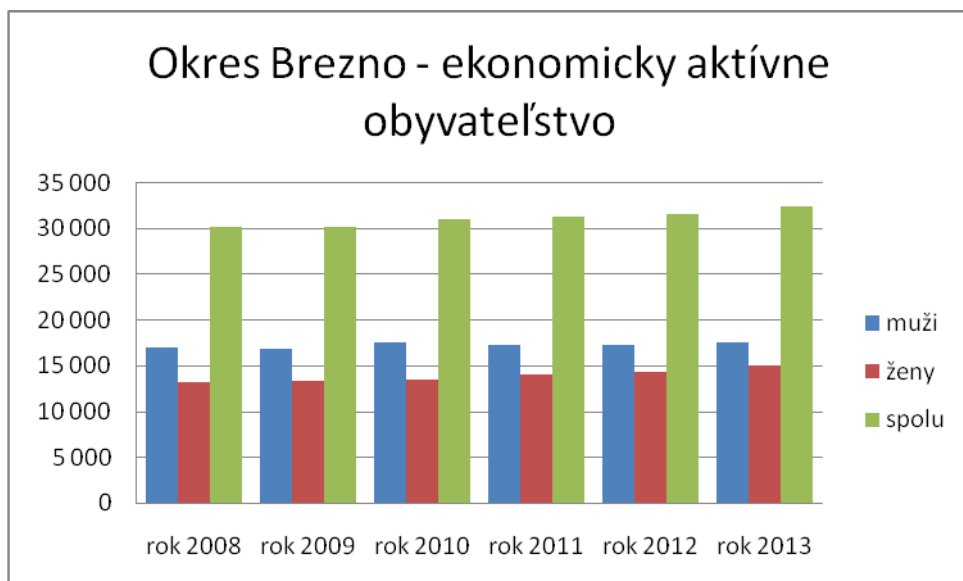
NÁRODNOSTNÉ ZLOŽENIE

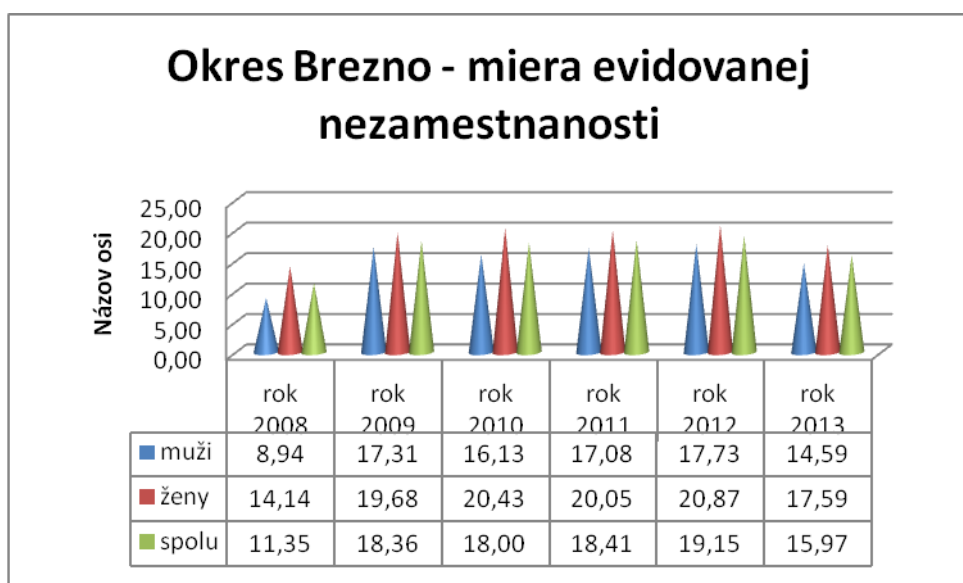
VIEROVZYNANIE

EKONOMICKY AKTÍVNE OBYVATEĽSTVO

MIERA EVIDOVANEJ NEZAMESTNANOSTI

VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI

Na základe štatútu mesta Brezna sa osobám ktoré sa významným spôsobom zaslúžili o jeho kultúrny, hospodársky a športový rozvoj, ochranu jeho záujmov a šírenie dobrého mena doma aj v zahraničí udeľuje titul „Čestný občan mesta Brezna“. Titul doteraz získali:

- [Ernest Bielik](#) (1969) – veliteľ partizánskej brigády Jánošík. Titul mu bol udelený za veľké zásluhy v boji proti fašizmu a osobitne za oslobodenie mesta Brezna.

- [Nikolaj Semionovič Radul](#) (1970) – partizánsky veliteľ. Titul mu bol udelený za veľké bojové zásluhy, oslobodenia mesta Brezna a celej vlasti.
- [Alexej Michajlovič Sadilenko](#) (1970) – veliteľ partizánskeho zväzku Chruščov. Titul mu bol udelený za bojové zásluhy, oslobodenia mesta Brezna a celej vlasti.
- [Ladislav Ťažký](#) (1997) – rodák z [Čierneho Balogu](#), slovenský spisovateľ, esejista, dramatik a publicista. Titul mu bol udelený za pozitívny vzťah k mestu vyjadrený v jeho literárnych prácach.
- Daniel Compagnon (1998) – stredoškolský učiteľ z partnerského francúzskeho mesta [Meudon](#). Titul mu bol udelený za dlhoročnú aktivitu a rozvoj priateľských vzťahov medzi súbormi a organizáciami mesta Brezna a miest Francúzska. Titul získal pri príležitosti životného jubilea 50 rokov.
- [Ivan Bella](#) (1999) – prvý slovenský [kozmonaut](#), brezniansky rodák, titul získal za propagáciu mesta pri kozmickom lete
- Hervé Marseille (1999) – starosta mesta [Meudon](#). Titul mu bol udelený za rozvoj slovensko-francúzskych vzťahov pri príležitosti podpísania oficiálnej zmluvy Brezno – Meudon.
- Georges Koch (1999) – zástupca starostu mesta [Meudon](#). Titul mu bol udelený za rozvoj slovensko-francúzskych vzťahov pri príležitosti podpísania oficiálnej zmluvy Brezno – Meudon.
- Henry Wolf (1999) – čestný starosta mesta [Meudon](#). Titul mu bol udelený za rozvoj slovensko-francúzskych vzťahov pri príležitosti podpísania oficiálnej zmluvy Brezno – Meudon.
- [Vladimír Valach](#) (2001) – bývalý veľvyslanec Slovenskej republiky vo Francúzsku. Titul mu bol udelený za rozvoj slovensko-francúzskych vzťahov.
- [Ľudovít Petránsky](#) (2003) – rodák z Brezna, univerzitný profesor, autor významných publikácií a výstav z oblasti dejín umenia a dizajnu. Titul mu bol udelený pri príležitosti životného jubilea 60 rokov.
- [Jaroslav Siman](#) (2003) – prednosta detskej chirurgie v Detskej fakultnej nemocnici v Bratislave. Čestné občianstvo mu bolo udelené za dlhoročnú spoluprácu s hotelovou akadémiou, breznianskou nemocnicou, ale najmä za záchranu mnohých ľudských životov aj občanov nášho regiónu.
- [Zlatica Balažovjeh – Klincová](#) (2005) – maliarka, breznianska rodáčka
- [Ladislav Bartko](#) (2005) – bývalý učiteľ breznianskeho gymnázia, vysokoškolský učiteľ
- Pavol Datko (2006) – rodák z [Čierneho Balogu](#), [kanadský](#) občan
- Joseph Nivet a Barbara Nivet, rod. Striešová in memoriam (2007) - ocenenie udelené za rozvoj francúzsko-slovenských vzťahov v oblasti školstva, kultúry
- nár. umelec Ladislav Chudík (2008) - ocenenie udelené za šírenie dobrého mena mesta Brezna doma i v zahraničí, za vysoko profesionálnu hereckú činnosť, šírenie slovenského jazyka doma i v zahraničí a za obohatenie ľudského poznania vynikajúcimi tvorivými umeleckými a hereckými výkonmi
- Adriana Karembou, rod. Sklenaříková (2008) - ocenenie udelené za šírenie dobrého mena mesta Brezna a Slovenska vo svete, za verejno-prospešnú činnosť a za činnosť spojenú s ochranou základných ľudských práv a slobôd
- Samuel Brečka (2009) - ocenenie udelené za celoživotné dielo, ktorým sa významným spôsobom zaslúžil o obohatenie ľudského poznania a propagáciu mesta Brezna doma i v zahraničí
- Ján Grexa (2009) - ocenenie udelené za šírenie dobrého mena mesta Brezna doma i v zahraničí a za obohatenie ľudského poznania v oblasti histórie športu a olympionizmu
- Pavel Louda (2009) - starosta družobného mesta Nový Bydžov, ocenenie udelené za šírenie dobrého mena mesta Brezna v zahraničí

Osobnosti okresu:

- [Ján Chalupka](#) (* [1791](#) – † [1871](#)), spisovateľ, [dramatik](#), [satirik](#)
- [Karol Kuzmány](#) (* [1806](#) – † [1866](#)), spisovateľ, novinár] a [estetik](#)
- [Oto Herman](#) (* [1835](#) – † [1914](#)), [ornitológ](#), [entomológ](#), politik, novinár, [archeológ](#) a [antropológ](#)
- [Ján Boroškay](#) (* [1841](#) – † [1923](#)), učiteľ, [notár](#), ornitológ, [preparátor](#), pedagóg, lesmajster, [entomológ](#) a zberateľ prírodnín

- [Martin Rázus](#) (* 1888 – † 1937), spisovateľ a politik
- [František Kreutz](#) (* 1920 – † 2004), spisovateľ, regionálny [historik](#) a pedagóg
- [Jozef Medved'](#) (* 1927 – † 1984), filmový a televízny [režisér](#)
- [Pavol Habera](#) (* 1962), spevák, skladateľ a [muzikálový](#) herec
- [Ivan Bella](#) (* 1964), prvý slovenský [kozmonaut](#)
- [Adriana Karembeu](#) (* 1971), [modelka](#)
- [Jozef Karika](#) (* 1978), [spisovateľ](#)

ŠKOLSTVO

- **Základne školy:**
 - ZŠ s MŠ Pionierska 2
 - Karola Rapoša - Pionierska 4
 - ZŠ s MŠ Mazorníkovo
- **Základné umelecké školy:**
 - ZUŠ Brezno
- **Špeciálne základné školy:**
 - ŠZŠ Brezno, Mládežnícka 3
- **Stredné školy:**
 - Gymnázium Jána Chalupku
 - Hotelová akadémia
 - Obchodná akadémia
 - Spojená škola Brezno vznikla zlúčením Strednej priemyselnej školy a Dievčenskej odbornej školy Valaská – Piesok v roku 2006. V roku 2008 sa k nej pripojilo aj Stredné odborné učilište Brezno – Mazorníkovo.
 - **Súkromná pedagogická a sociálna akadémia EBG**

KULTÚRA A ŠPORT

Divadlo:

V Brezne už dlhé roky pôsobí [Divadelný súbor Jána Chalupku](#). Jeho korene siahajú až do polovice 18. storočia. Divadelný súbor sa pravidelne zúčastňuje a získava ocenenia na domácich aj zahraničných prehliadkach amatérskeho divadla.

Od roku 2005 sa v Brezne pravidelne organizuje niekoľko dní trvajúci inšpiratívny festival [Divadelná chalupka](#), ktorého sa zúčastňujú profesionálne aj amatérske divadlá zo Slovenska a zahraničia.

Pravidelné podujatia:

Od roku 2005 sa v Brezne pravidelne organizuje inšpiratívny divadelný festival [Divadelná chalupka](#), ktorého sa zúčastňujú profesionálne aj neprofesionálne divadlá zo slovenska a zo zahraničia. Súťaž kresleného humoru – Bomburova šablňa. Každoročne sa na začiatku Júna organizujú "Dni mesta Brezna".

Šport

- Športový klub Brezno,
- Airsoftový team
- [HK Brezno](#)
- Volejbalový klub MŠK Brezno
- Karate Klub Milana Piliara MŠK Brezno
- Športovo-strelecký klub MŠK Brezno
- Klub slovenských turistov Brezno
- Slovenský cykloklub Ďumbier
- Atletický klub Mostáreň MŠK Brezno
- Stolnotenisový oddiel MŠK Brezno

- Klub biatlonu ŠŠSM – MŠK Brezno
- Plavecký klub ŠK Flipper

CESTOVNÝ RUCH

Limitami rozvoja územia je veľkoplošná ochrana prírody a vodných zdrojov.

Historické jadro mesta je vyhlásenou pamiatkovou zónou s architektonickými pamiatkami z doby rozkvetu baníctva v 17. storočí, kedy sa stalo slobodným kráľovským mestom.

Ostatné vidiecke sídla okresu tvoria samostatné sídelné jednotky, ktoré sú väčšinou bez priamej väzby na vyššie sídelné štruktúry:

- obce v Heľpianskom podolí, Braváčovo, Bacúch, Polomka, Závadka, Heľpa, Pohorelá
- obce pod Kráľovou hoľou Šumiac a Telgárt.

Územie okresu Brezno patrí medzi najatraktívnejšie miesta Slovenska. Jeho poloha v strede Slovenska, medzi Národným parkom Nízke Tatry, Muránskou planinou a Slovenským rajom má vysoký rekreačný potenciál, ktorý tvorí základ pre budovanie stredísk nadregionálneho až medzinárodného významu. Súčasné ťažisko aktivít cestovného ruchu v okrese je priestor Bystrá - Mýto pod Ďumbierom - Tále - Srdiečko. Z hľadiska rozvoja územia boli v priestore Nízkych Tatier vyšpecifikované oblasti s predpokladmi vytvorenia stredísk cestovného ruchu celoštátneho, nadregionálneho až medzinárodného významu.

Mesto Brezno je nielen hospodárskym, administratívnym a kultúrno-spoločenským centrom okresu, ale je aj nástupným centrom do Nízkotatranskej a Poľanskej oblasti cestovného ruchu. Strategické materiály Banskobystrického samosprávneho kraja identifikujú v okolí Brezna viacero rekreačných oblastí nasledovne:

1. Bystrianska dolina

Strediská medzinárodného významu Tále – Krpáčovo – Bystrá a Mýto pod Ďumbierom disponujú významným rekreačným potenciálom Nízkych Tatier. Tále sa vďaka významnému investorovi stali strediskom cestovného ruchu s komplexom poskytovaných služieb na požadovanej európskej úrovni. Okrem dobre vybudovanej materiálno-technickej základne je tu situované prvé 18-jamkové golfové ihrisko. Po stagnácii za posledné obdobie postupne dochádza k oživeniu rekreačnej oblasti Chopok – juh.

2. Čierny Hron

Areál biatlonu v Osrblí je najvýznamnejším centrom slovenského biatlonu, ktoré je oprávnené organizovať súťaže medzinárodného významu. Významnou atraktivitou územia je technická pamiatka – Čiernohronská železnica a Lesnícky skanzen ktoré sú hlavným impulzom súčasného rozvoja cestovného ruchu v priestore Čierny Hron.

3. Horehronie

Obce Telgárt, Polomka a Pohorelá majú z hľadiska rozvoja cestovného ruchu regionálny význam a realizujú umelé zasnežovanie svahov. Svojim špecifickým osídlením je Horehronie charakteristické drevenou architektúrou a tradičnou ľudovou kultúrou, ktorá je aj dodnes zachovaná v obciach Polomka, Telgárt, Šumiac a Heľpa, kde sa periodicky konajú folklórne slávnosti. Územie má dobré podmienky pre rozvoj vidieckej turistiky, avšak pretrváva konzervatívnosť vidieckeho obyvateľstva pre rozvíjanie podnikateľských aktivít v tejto oblasti. V Brezne sa nachádza múzeum s hodnotnými národopisnými zbierkami.

4. Mesto Brezno

Brezno a okolie má potenciál na celoročné využitie pre cestovný ruch, či už je to letná vysokohorská turistika (najmä v oblasti Nízkych Tatier, ale i Poľany či Muránskej planiny) a zimné lyžiarske strediská (najmä v oblasti Nízkych Tatier), vidiecky turizmus spojený s okolitými rázovitými dedinkami

Horehronia (tradičná architektúra), pamiatky samotného mesta Brezno. Pôvodná priemyselná orientácia mesta Brezno sa sústredila na baníctvo, neskôr na rozvoj iných priemyselných odvetví.

5. Muránska planina

Obec Pohronská Polhora je východiskom historickej Ozubnicovej železnice Pohronská Polhora – Tisovec, zapísanej v kultúrnych pamiatkach Slovenska, s potenciálom na zápis do pamiatok UNESCO, ako možno jediná funkčná ozubnicová železnica tohto rozpätia na svete.

Z hľadiska rozvoja cestovného ruchu majú predpoklady na perspektívny rozvoj už založené strediská v priestore Čierneho Hrona a Rohoznej:

- Dolina Vydrovo a Čierny Balog-Krížne sú charakteristické rozvíjajúcou sa ekoturistikou pre mládež, zachovaným kultúrnym dedičstvom reprezentovaným ľudovou architektúrou, folklórom, ľudovými remeslami a zachovanou a udržiavanou technickou pamiatkou, ktorou je úzkorozchodná lesná železnička. Rozvoj je potrebné zamerať na agroturistiku a vidiecky turizmus, poznávanie kultúrneho dedičstva regiónu, a rozvoj zimných športov. V rekreačnom priestore, vo väzbe na zastavané územia obcí Čierny Balog, Hronec a stredisko cestovného ruchu Vydrovo, vytvoriť dominantné centrum cestovného ruchu celoštátneho významu.
- Osrblie - ťažiskom rekreačného územia je biatlonový areál medzinárodného významu v blízkosti intravilánu obce. Rozvoj je potrebné zamerať na dobudovanie areálu na kapacity zabezpečujúce vysoký štandard služieb a využívanie areálu, dobudovanie športových plôch. Ubytovacie kapacity a služby pre cestovný ruch realizovať v obci Osrblie.

Michalová - Pohronská Polhora. Krajinné prostredie obidvoch častí obce umožňuje ďalší rozvoj zimných športov, turistiky, agroturistiky a poznávacieho turizmu. Atraktivitu krajinného prostredia dopĺňajú zachované ľudové umenie, kultúrna a technická pamiatka - železničná trať s Pohronskej Polhory do Tisovca a existujúce chatové lokality, ktoré je možno perspektívne využiť pre komerčný cestovný ruch. Skvalitnením komunikačného napojenia na Tisovec, Hnúšťa a Rimavskú Sobotu sa vytvoria podmienky pre zachytenie turistického tranzitu z Maďarskej republiky, prechádzajúceho do horských stredísk cestovného ruchu v Nízkych Tatrách a vo Vysokých Tatrách.

PRÍRODNÉ KRÁSY

Jaskyňa Bystrá

Jaskyňa so sintrovou výzdobou dlhá okolo 2000 m.

Pre verejnosť bolo sprístupnených 490 m. Mimo prehliadkovej trasy sa nachádza liečebňa horných a dolných dýchacích ciest.

vstupy:

9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00

Jaskyňa mŕtvych netopierov

Jaskyňa bola objavená až v roku 1981. Je treťou najhlbšou a treťou najdlhšou jaskyňou na Slovensku (9 km).

Doposiaľ bolo zmapovaných 14 poschodí.

Vstup do jaskyne je vo vysokohorskom teréne na polceste k chate M. R. Štefánika pod Ďumbierom.

Len pre fyzicky zdatných, dobre obutých a odvážnych.

Národný park Nízke Tatry bol vyhlásený v roku 1978 a je najväčším chráneným územím na Slovensku.

Najvyšší vrch Ďumbier má 2043 m. Východnej časti Nízkych Tatier dominuje Kráľová hoľa (1948 m) pod ktorou pramenia tri rieky: Čierny Váh, Hnilec a Hron.

Národný park Muránska planina bol vyhlásený v roku 1997.

Je zaujímavý úchvatnými skalnými útvarmi a početnými jaskyňkami.

Najzácnejšou rastlinou Muránskej planiny je vždy zelený kríček lykovec kríčkovitý.

Národná prírodná rezervácia **Dobročský prales** je jednou z najstarších a najväčších chránených území pralesovitého charakteru na Slovensku.

V zmysle zákona o ochrane prírody je verejnosti uzatvorená. Najstaršie stromy majú viac ako 400 rokov a výšku okolo 50 m.

Kultúra

V rázovitých dedinách Horehronia dodnes môžete vidieť drevené domčeky a ľudové kroje. Ľudovo-umelecké súbory uchovávajú tradície svojich predkov pre svojich potomkov.

Tieto obce sú rekreačným potenciálom nielen okresu, ale celého Banskobystrického kraja: Jasenie, Dolná Lehota, Horná Lehota, Drábsko, Lom nad Rimavicou, Osrblie. Za prirodzené centrá vidieckého osídlenia vo vzťahu k spádujúcim obciam alebo rozvojovým sídlam s preferovaním rekreačnej funkcie možno považovať obce Nemecká, Podbrezová, Valaská, Mýto pod Ďumbierom, Polomka, Závadka nad Hronom, Heľpa, Pohorelá, Čierny Balog, Michalová - Polhora.

Národný park Nízke Tatry

	Národný park	Ochranné pásmo	Spolu
Výmera v okrese Brezno	17 552 ha	46 347 ha	63 899 ha
Čo predstavuje z celkovej rozlohy NAPANT	24 %	40 %	35 %

Z výmery okresu Brezno (126 520 ha) teda predstavuje územie samotného národného parku cca 14 %, územie ochranného pásma NAPANT cca 34 %. Územia s vyšším stupňom ochrany (4, 5) v pôsobnosti Správy NAPANT zaberajú v okrese Brezno cca 420 ha – NPR Skalka, Pod Latiborskou hoľou, Hnilecká jelšina, PR – Martalúzka, Meandre Hrona, Vrchovisko pri Pohorelskej maši, Breznianska skalka, Horné lazy.

Do územia zasahuje Národný park Muránska planina, ktorý sa nachádza v západnej časti Slovenského rudohoria a predstavuje geomorfologicky významné krasové územie. Celková dĺžka krasovej oblasti od Červenej skaly po západné výbežky za Tisovcom dosahuje 25 km. Zaujímavosťou Muránskej planiny je chov slovenského horského plemena koňa, ktorý je krížencom hucula s nordickým koňom. Terénom prechádza ozubnicová železnica spájajúca Pohronie s Gemerom (Brezno – Tisovec – Hnúšťa).

NATURA 2000

Chránené vtáčie územie (skr. CHVÚ) Nízke Tatry

Výmera v okrese Brezno: 26 464 ha čo je 26 % z výmery CHVÚ a 21 % z výmery okresu Brezno.

Územia európskeho významu:

- Vrchovisko pri Pohorelskej Maši - výmera lokality: 19,81 ha
- Horné lazy - výmera lokality: 38,12 ha
- Suchá dolina - výmera lokality: 3,12 ha
- Brezinky - výmera lokality: 8,45 ha
- Ďumbierske Nízke Tatry - výmera lokality: 15 456 ha
- Alúvium Hrona - výmera lokality: 375 ha
- Kráľovohoľské Nízke Tatry - výmera lokality: 6 178 ha

Celková výmera navrhovaných území európskeho významu v okrese Brezno: 22 078 ha čo predstavuje 17 % z výmery okresu Brezno.

Analýza SWOT

Silné stránky	Slabé stránky
<p>Ľudské zdroje</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kvalifikovaná pracovná sila (strojárstvo) • Kapacity stredného školstva (v rámci existujúcej siete) • Vysoká škola – detašované pracovisko Technickej univerzity v Trnave • Existujúce partnerstvá – mikroregióny • Existujúce kultúrne inštitúcie v rámci okresu • Historické a kultúrne hodnoty • Ľudové tradície – živé remeslá, umelecké tradície, folklór • Nadnárodné športové podujatia • Športová infraštruktúra (plavárne, krytý zimný štadión, golfové ihrisko, areál biatlonu) • Zahraničné partnerské vzťahy (Brezno, Závadka nad Hronom) 	<p>Ľudské zdroje</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nedostatok pracovných príležitostí • Vysoká nezamestnanosť nekvalifikovanej pracovnej sily • Strata pracovných návykov dlhodobo nezamestnaných • Nedostatok kvalifikovaných ľudí v požadovaných profesiách • Odliv mladých kvalifikovaných ľudí • Znižovanie počtu ekonomicky aktívneho obyvateľstva • Nízka vzdelanostná úroveň Rómov s neukončeným základným alebo základným vzdelaním • Nevyhovujúce životné podmienky v rómskej komunite • Nedostatok nájomných bytov • Technický stav športových zariadení pre organizovaný a rekreačný šport • Nedostatočná administratívna kapacita v okrese na čerpanie finančných prostriedkov z verejných zdrojov
<p>Ekonomika</p> <ul style="list-style-type: none"> • Silný zamestnávateľ v odvetví hutníctva podporujúci oblasť školstva, športu, kultúry a cestovného ruchu 	<p>Ekonomika</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nezáujem investorov • Nepripravenosť priemyselných parkov vzhľadom na ich finančnú náročnosť pre obce • Chýbajúci subdodávateľia (z odvetvia strojárkeho priemyslu) v okrese pre hutnícky priemysel • Chýbajúca finalizácia výrobkov z drevnej suroviny s vyššou pridanou hodnotou
<p>Doprava, infraštruktúra a telekomunikácie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brezno je na významnej križovatke dopravných trás spájajúcich Pohronie s Liptovom cez sedlo Čertovica (cesta č. I/72) a cez Čierny Balog s južnými okresmi Banskobystrického kraja (cesta č. II/529). 	<p>Doprava, infraštruktúra a telekomunikácie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nevyhovujúci stav dopravnej a technickej infraštruktúry • Nedostatočná dopravná obslužnosť územia • Nedostatočný prístup k informatizácii – slabá dostupnosť internetu
<p>Životné prostredie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Národné parky a chránené územia (Nízke Tatry, Muránska Planina, Dobročský prales) • Kultúrne stavebné pamiatky (stará architektúra, drevenice, sakrálne stavby) • Kultúrne - technické pamiatky 	<p>Životné prostredie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Energetická náročnosť v súvislosti s klimatickými podmienkami okresu (náklady na vykurovanie) • Veľkoplošná ochrana prírody a vodných zdrojov sú limitami rozvoja územia

(Čiernohronská železnica, Lesnícky skanzen, Ozubnicová železnica, Bacúšsky tajch)	<ul style="list-style-type: none"> Existujúce chránené územia obmedzujúce ekonomický rozvoj a rozvoj CR
<p>Poľnohospodárstvo, lesníctvo</p> <ul style="list-style-type: none"> Surovinová základňa pre drevársky priemysel 	<p>Poľnohospodárstvo, lesníctvo</p> <ul style="list-style-type: none"> Úpadok poľnohospodárstva, spracovanie a výroba poľnohospodárskych výrobkov Chýbajúca technológia na spracovanie dreveného odpadu ako alternatívneho zdroja energie – biomasy
<p>Cestovný ruch</p> <ul style="list-style-type: none"> Veľká koncentrácia rozptýlených laznických usadlostí – najvidieckejší región Veľmi atraktívne územie pre rozvoj cestovného ruchu Silná koncentrácia lyžiarskych stredísk Existujúce tradície regiónu v návštevnosti v rámci domáceho cestovného ruchu 	<p>Cestovný ruch</p> <ul style="list-style-type: none"> Nedostatočne využité pamiatkové objekty pre potreby CR Nedostatok komplexných centier pre športovo rekreačné využitie Nevyhovujúca dopravná dostupnosť centier Absencia jednotného integrovaného infosystému cestovného ruchu Neexistujúci destinačný manažment
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> Finančné zdroje EÚ, SR a VÚC Súkromní investori Využitie alternatívnych zdrojov energie Podnikanie v sociálnych službách Verejno-súkromné partnerstvá Strategická poloha v strede bezpečnej Európy Nárast záujmu o ekoturistiku, vidiecky cestovný ruch a železničný turizmus Pretrvávajúci záujem o zimné športy 	<ul style="list-style-type: none"> Nestabilná a často sa meniacia legislatíva Energetická kríza a rast cien energetických zdrojov Pokračujúci nepriaznivý demografický vývoj Nedostatočná propagácia regiónu na národnej a nadnárodnej úrovni Neuzavretie dohody so štátnou ochranou prírody o možnosti rozvoja niektorých aktivít v chránených územiach Neexistujúca motivácia k domácejmu cestovnému ruchu Absencia programov pre revitalizáciu investične nenáročných návštevných atrakcií

Disparity a faktory rozvoja okresu Brezno

Disparity	Faktory rozvoja
<ol style="list-style-type: none"> Nízka miera zamestnanosti, vysoká miera nezamestnanosti, vysoký podiel rizikových skupín na celkovej nezamestnanosti Nízka mobilita a flexibilita pracovnej sily Nedostatočná vzdelanostná úroveň marginalizovaných rómskych komunít Relatívne vysoká miera rizika chudoby a sociálneho vylúčenia predovšetkým rizikových skupín s dôrazom na marginalizovanú rómsku komunitu 	<ol style="list-style-type: none"> Pozitívny vývoj vzdelanostnej štruktúry ekonomicky aktívnych obyvateľov, vysoká miera stredošk. a vysokošk. vzdel. osôb, stály záujem obyvateľov o vzdelávanie Dobrá dostupnosť všetkých druhov vzdel. zariadení, existujúca sieť vzdel. inštitúcií neformálneho vzdelávania Rast zamestnanosti indukovaný hosp. rastom, prílevom PZI a štrukturálnymi zmenami

<ol style="list-style-type: none"> 5. Nedostatočne previazaný obsah vzdelávania vzhľadom na potreby trhu práce a nedostatočné využívanie potenciálu IKT vo vzdelávacom procese 6. Nevyhovujúci technický a kvalitatívny stav železničnej a cestnej infraštruktúry (železničné koridory, nepostačujúca kapacita dopravy na cestách I. triedy) 7. Dopravná infraštruktúra – dostupnosť na nižšom stupni rozvoja. 8. Nerovnomerná regionálna vybavenosť environmentálnou infraštruktúrou v oblasti zásobovania pitnou vodou a odvádzania a čistenia odpadových vôd, nedostatočné opatrenia na ochranu pred povodňami a s tým súvisiace nedostatočné materiálne zabezpečenie povodňovej záchranej služby 9. Nedostatočná informatizačná, komunikačná, technologická a inovačná úroveň 10. Vysoká energetická náročnosť jednotlivých odvetví ekonomiky 11. Nízke využitie technického potenciálu obnoviteľných energetických zdrojov 12. Nedostatočne využívané chrbtové optické siete, nízka penetrácia IKT v domácnostiach a relatívne vysoké náklady na jej obstaranie Nízka úroveň partnerstva subjektov cestovného ruchu, nedostatočná úroveň využitia prírodného a kultúrneho potenciálu cestovného ruchu, nízka ponuka aktivít celoročného využitia cestovného ruchu a infraštruktúry cestovného ruchu 13. Deficit komplexných stredísk cestovného ruchu. 14. Deficit priestorovo informačnej infraštruktúry cestovného ruchu. 	<ol style="list-style-type: none"> 4. Zlepšovanie fungovania trhu práce, podpora tvorby prac. miest a zvyšovanie účinnosti aktívnej politiky zamestnanosti 5. Nárast podpory výskumu, vývoja a celoživotného vzdelávania 6. Podpora sociálnej inklúzie marginaliz. skupín a ich uplatnenia na trhu práce 7. Modernizácia infraštruktúry výchovno-vzdelávacieho procesu 8. Zlepšenie dostupnosti regiónov a optimálna hustota dopr. infraštruktúry, zvyšovanie bezpečnosti, kvality a spoľahlivosti dopravy 9. Nárast počtu obyvateľov zásobovaných z verej. vodovodov a pripojených na verejnú kanalizáciu a ČOV, zvyšovanie kvality ČOV, zlepšenie stavu povrch. a podzemných vôd, opatrenia na ochranu pred povodňami 10. Znižovanie energetickej náročnosti výroby a spotreby energie, podpora využívania obnoviteľných energetických zdrojov 11. Existencia rozsiahlej siete občianskej vybavenosti, pamiatkového a stavebného fondu v reg. a lokálnych centrách osídlenia 12. Existujúci potenciál cestovného ruchu, rozsiahla verejná finan. podpora rozvoja cestovného ruchu a rozvoj systémov pre zvýšenie efektívnosti a účinnosti destinačného marketingu a úrovne služieb 13. Zachovalé vzácne prírodné prostredie s veľmi dobrou údržbou lesného fondu, nepoznačené priemyselnou a poľnohospodárskou činnosťou – typické horské prostredie údolia Hrona s panorámou Nízkotatranského Národného parku a Národného parku Muránska planina 14. Vzácna historická oblasť spracovania železných rúd 15. Silná folklórna oblasť s tradíciou zborových spevokolov
--	--